

Viering met lespeki grantangi

door Bonnie van Leeuwaarde

PARAMARIBO — "Zonder verhalen besta je niet", vindt Paul Middellijn. "Het begint al bij het verhaal van je vader en je moeder. Als hun levensverhalen zich niet gekruist hadden, zou je zelf niet eens op aarde zijn. Ik zie verhalen als een basiselement in alle media-uitingen en kunstvormen." Zo opent het artikel over Paul Middellijn in het Nederlandse magazine *R'uit*, een magazine over kunst, cultuur en vrije tijd in Rotterdam (nummer 1, jaargang 8, januari 2004). Middellijn is

oprichter van Tori Academia Nederland en Sranan Tori Academia (Suriname). 11 maart 2004 bestaat Sranan Tori Academia 1 jaar en de Academia in Nederland bestaat dit jaar tien jaar.

Het algemeen leerdoel van de Academia is mensen bewust maken van het belang van het optimale gebruik van hun vertelinstrumenten. Daarbij worden de creativiteit en fantasie zodanig geprikkeld dat er verdieping en verbreding wordt aangebracht in de persoonlijke beleving. Hierdoor worden de eigen grenzen verlegd en kan ook het verhaal op een goede manier tot zijn recht komen.

In het artikel vertelt Middellijn dat zijn grote leermeester zijn vader is. "Als dominee wist hij op een moderne wijze Gods woord over te brengen." Mei 2003 is hij overleden. "Als teken van rouw en respect heb ik mijn dreads afgeknipt", aldus Middellijn in *R'uit Magazine*.

In verband met de viering van 1 jaar Sranan Tori Academia zal het accent liggen op de samenwerking met nog meer organisaties, **waardoor het draagvlak nog breder wordt**. Er zal een persconferentie zijn op 11 maart en er zal gewerkt worden aan de verdere inbedding van storytelling in het sociaal-maatschappelijk leven: rond 11 maart zijn er speciale storytelling-presentaties voor kinderen in de wijk Pontbuiten en voor senioren burgers in het bejaardencentrum Huize Albertina. **Storytelling als educatief instrument zal nog meer de aandacht krijgen, te beginnen met de deelname aan het Kinderboekenfestival 2004.**

Op de vraag van *dWT* hoe deze verjaardag gevierd zal worden, antwoordt Middellijn: "Met een dankzegging voor de ervaring die wij tot nu toe mochten opdoen. Een *lespeki Grantangi!* Met optredens van kinderen en volwassenen de hele dag. Met een vertel-introductiebijeenkomst speciaal voor de media met aansluitend een persbriefing. Dit is wat er op dit moment gepland is, maar er kunnen wijzigingen optreden en aanvullingen op basis van de vraag van organisatie en media. Er is veel mogelijk! En wij staan er open voor."

De Academia is in Suriname goed ontvangen, zegt Middellijn. Er zijn in het afgelopen jaar voor kinderen en voor volwassenen in Suriname veertig storytelling-presentaties geweest, dertig storytelling-workshops en vijf masterclasses. Ook zijn er vrijwel dagelijks aanmeldingen voor trainingen en andere vertelperformances. "Het is net alsof we samen wakker worden. Maar hoe kan het ook anders, onze literatuur is sterk op een orale leest geschoeid. We hebben een jonge leestradiatie maar een oeroude orale traditie. Onze bevolking is voornamelijk auditief ingesteld."

Middellijn vindt dat deze kennis ingezet moet worden als informatie /communicatie en educatief instrument. Voor hem wil het zeggen dat we door middel van het verhaal onder meer het analfabetisme onder **de marrons** en inheemsen te lijf moeten gaan en ook de **milieueducatie moeten bevorderen**. "Met spoed, anders dreigt ons land een vuilnisbelt te worden. We moeten bewustwording stimuleren zodat onze kinderen weten wat de samenleving van ze verwacht. Hierdoor kan de norm die aan het vervagen is worden gecorrigeerd. Het betekent dat we het onderwijs zowel voor leerling als leerkracht aangenamer en functioneler moeten maken. We zijn dan weer een (heel stuk) en een aantal jaartjes verder. Ik

hoop en bid dat de ontwikkeling blijft verder gaan."

Een afgeronde opleiding op de Tori Academia is afhankelijk van het talent, de wilskracht en doorzetting van de deelnemers, zegt de storyteller. "Gemiddeld spreken we over drie tot zeven seizoenen. Verhalen vertellen is een levenslang leerproces. Je bent nooit klaar. Jij groeit en het verhaal groeit met je mee."

Op de opleiding leren cursisten optimaal gebruik te maken van hun vertelinstrumenten, verhaalanalyse, karakteranalyse en interactief vertellen. "Het betekent simpel dat we diep graven in elk verhaal om zodoende tot de verborgen lagen door te dringen. Daar zijn eenvoudige methoden voor ontwikkeld. Deze vier onderwerpen komen in heel de cursus op praktische wijze aan bod. Dan zijn er natuurlijk ook vakken die voorwaarden scheppend zijn en bijdragen aan een goed verhaal. Stemvorming, **ademhalingstechniek**, drama, yoga, lichaamstaal, microfoon gebruik, verhaal schrijven, de samenwerking tussen muzikant en verteller."

Aan de laatst genoemde onderdelen moet in Suriname nog gewerkt worden. "*Ma we go doro. No span!* We weten in elk geval wat we moeten doen en hoe het moet. Er zijn ongetwijfeld mensen in ons land die gekwalificeerd zijn om bepaalde vakken te verzorgen op het niveau en op de manier die wij nastreven."

Op de vraag volgens welk waarderingsmodel gewerkt wordt, antwoordt hij dat het publiek in eerste instantie bepaalt of een verteller geslaagd is en in tweede instantie bepaalt een speciaal team wat het vindt van de cursist. Een verteller moet aan de volgende criteria voldoen: voor kinderen van de onderbouw en de bovenbouw kunnen vertellen, voor middelbare scholieren kunnen vertellen, voor volwassenen kunnen vertellen, en voor senioren. "Dit scheidt veel ruimte want je hoeft niet alles in eens te kunnen en jij bepaalt zelf hoever je hierin wilt gaan."

Het verhaal verbindt ons met elkaar, zegt Middellijn. "Het verhaal is een brug van de ene mens naar de ander, van de ene cultuur naar de ander. Het verhaal is letterlijk de rode draad die ons met elkaar verbindt. Dit maakt dat we een groot Sranan *buketi* vormen, bestaande uit diverse bloemen, elk met haar eigen waarde en schoonheid. Ik voel me bevoorrecht om deel uit te maken van dit grote boeket."

Onderschrift: Paul Middellijn, oprichter van Sranan Tori Academia, heeft zijn dreads afgeknipt als teken van rouw en respect aan zijn overleden vader.-.

Copyright © De Ware Tijd, 2004

All rights reserved. No part of this website may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior written permission of the director of de Ware Tijd.